

**European
Reference
Network**

for rare or low prevalence
complex diseases

 Network
Vascular Diseases
(VASCERN)

Stqarrija mill-VASCERN HTAD WG dwar il-COVID-19

Minħabba l-firxa dinjija tan-novel coronavirus SARS Cov-2 li jikkawża l-COVID-19, esperti fi ħdan il-VASCERN HTAD jixtiequ jidwuxi rikommandazzjonijiet tal-WHO dwar dan il-virus lill-pazjenti b'mard ereditarju li jaffetwa l-aorta (heritable thoracic aortic disease – HTAD e.g. Marfan syndrome).

COVID-19 u HTAD

S'issa, l-informazzjoni xjentifika dwar il-kundizzjonijiet ta' saħħa li jżidur-riskju ta' infezzjoni aktar qawwija hija limitata u kemmxejn ġenerali. M'hemmx evidenza konkreta li tissuggerixxi li l-kundizzjonijiet HTAD infushom iżidu dan ir-riskju.

COVID-19 u mard tal-qalb

Ir-riskju b'rizultat ta'mard tal-qalb ġeneralment jiddependi mill-funzjoni kardjo-respiratorja tal-pazjent. Pazjenti b'qalb għajjena (heart failure) u/jew problemi serji fxi valv tal-qalb, kif ukoll dawk b'mard qawwi tal-pulmun (minħabba skoljozi qawwija/ 'air leaks' rikurrenti madwar il-pulmun (recurrent pneumothorax)/ asthma) għandhom aktar ċans li jiżviluppaw kumplikazzjonijiet jekk jiġu nfettati. Dawn il-pazjenti għandhom joqgħodu aktar attenti biex jevitaw infezzjoni u għandhom jikkuntattjaw lit-tobba jekk ikollhom sintomi li jistgħu jkunu ġejjin mill-COVID-19 (deni, sogħla jew qtugħ ta' nifs).

Rikommandazzjonijiet ġenerali

Il-pazjenti huma mitluba jsegwu l-pariri dwar il-prevenzjoni tal-marda maħruga mill-Għaqda Dinjija tas-Saħħa ([WHO](https://www.who.int)).

Fuq dawn is-siti, wieħed jista' wkoll isib informazzjoni dwar:

- miżuri baġin ta' protezzjoni kontra il-coronavirus il-ġdid
- meta u kif għandhom jiġu wzati maskli protettivi
- qlajjiet fuq il-virus u x'inhum minnu
- kif tipprepara ruħek għal fuq il-post tax-xogħol

Medicini

Dejjem kellem lit-tabib tiegħek meta tiġi b'żonn xi medicini.

Ċertu medicini li jista' jkollhom b'żonn, per eżempju medicini kontra l-kongestjoni tal-imnieher, jistgħu jgħollu l-pressjoni jew ir-rata tal-polz. Jekk tiġi b'żonn medicini tal-irjiħat, dejjem aċċerta ruħek li huma tajbin għal min ibati bil-pressjoni għolja.

Jekk tiġi bzonn xi antibijotici, ftakar li dawkmsejha 'fluoroquinolones' għandhom jiġu evitati, sakemm mhux strettament meħtieġa.

Fdawn l-aħħar gimgħat kien hawn xnigħat, speċjalment fuq il-midja soċjali, li ACE-I/ARBs jistgħu iżidu kemm ir-riskju kif ukoll il-gravita' ta' infezzjoni bil-virus SARS-CoV2, filwaqt li sorsi oħra ssuġġerew li dawn il- medicini jistgħu jgħinu. Kif iddikjarat mill-European Society of Cardiology Council on Hypertension, aħna nixtiequ ntennu li s'issam'hemm l-ebda evidenza li ACE-Is jew ARBs jistgħu jkunu ta'ħsara jew ta'għajnuna addizzjonali fil-kuntest ta' infezzjoni tal-COVID-19.

Flimkien mal-Council on Hypertension, aħna nħeggu kemm lit-tobba kif ukoll lill-pazjenti biex ikomplu jieħdu l-medicini tal-pressjoni bħas-soltu, għax s'issam'hemm l-ebda evidenza klinika jew xjentifika li turi fiċ-ċert li dawn il-medicini għandhom jitwaqqfu fil-każ ta' infezzjoni tal-COVID-19.